

VÉLEMÉNYEK

TANÁCS

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2008. március 4.)

Spanyolország 2007–2010-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról

(2008/C 75/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2008. március 4-én a Tanács megvizsgálta Spanyolország 2007–2010-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját ⁽²⁾.
- (2) Spanyolország az elmúlt tizenkét évben a tartós növekedés időszakát élte, ami átlagosan 3,75 %-ot jelentett és ezzel jóval a körülbelül 2 %-os euroövezeti átlag fölött volt. A tartósan alacsony reálkamatlábak és a dinamikus demográfiai fejlemények erősítették a hazai keresletet és munkahelyeket teremtettek, valamint az ingatlanszektor példátlan növekedését eredményezték.

Az egymást követő munkaerő-piaci reformok lényegesen csökkentették továbbá a strukturális munkanélküliséget. Ezzel párhuzamosan számos egyensúlyi probléma alakult ki, vagy áll fenn továbbra is, például a külső hiány szélesedése, inflációs eltérés az euroövezettől, miközben a termelékenység növekedése következetesen alacsony maradt. Az államháztartás tekintetében a kilencvenes évek közepe óta sikeres, kiadásalapú konszolidációs folyamat zajlott, amely az államháztartás egyenlegét a GDP körülbelül 6 %-át kitevő hiányról 2000-re egyensúly-közeli pozícióba hozta, majd 2005-től kényelmes többletet ért el. A kilencvenes évek közepe óta az összes adóbevétel a GDP körülbelül 4,25 százalékpontjával emelkedett, amelyet a növekedés adóintenzív összetétele élénkített. A jövőben a népesség előregedésének negatív hatása lehet az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára, főleg a nyugdíjkiadások növekvő nyomásának eredményeként.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. A 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el:
http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Az aktualizált programot több mint 3 héttel a magatartási kódexben meghatározott december 1-jei határidő után nyújtották be.

- (3) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP növekedése a 2007-es 3,8 %-ról átlagosan 3,1 %-ra lassul a programidőszak hátralévő részében. A jelenleg rendelkezésre álló információk ⁽¹⁾ fényében ez a forgatókönyv a programidőszakban inkább kedvezőnek tűnik. 2008-ban az inflációs nyomás, az alacsonyabb növekedéssel kapcsolatos várakozások, valamint az ingatlanágazat alakulása várhatóan hat a szabadon felhasználható jövedelmek nagyságrendjére és a programban előirányzottnál alacsonyabb GDP-növekedés irányába mutat. A növekedés programban ismertetett összetétele is kedvező, különösen ami a házépítési ágazat kiigazítási pályáját illeti. Miközben a program a házépítés terén csak a beruházások növekedésének gyengülésével számol, a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzése szerint az ágazat visszaesése már 2008-ban megkezdődik, és 2009-ben az összes beruházás stagnál. A alacsonyabb szintű behozatalnak köszönhetően azonban a programhoz képest javulhatna a nettó export hozzájárulása a növekedéshez. Végül, a program inflációs előrejelzése az élelmiszer- és olajárakra vonatkozó legfrissebb információk fényében alacsonynak tűnik.
- (4) A Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzése szerint az államháztartási többlet 2007-ben várhatóan a GDP 1,8 %-a lesz, szemben a stabilitási program előző változatában foglalt, a GDP 1 %-ának megfelelő célkitűzéssel. Az eltérés fele a 2006-os kedvező kiindulási helyzettel magyarázható. A másik fele a 2007-es bevételek vártnál magasabb növekedéséből ered, amit azonban részben ellensúlyozott a kiadások tervezettnél magasabb növekedése. A legújabb információk felvetik a GDP 2 %-át meghaladó, jobb végső eredmény lehetőségét a 2007-es bevételek tervezettnél még magasabb alakulása miatt, ami különösen a társasági nyereség komoly dinamizmusát tükröző közvetlen adókból származik. A vártnál jobb 2006-os költségvetési eredményt a 2006 végén aktualizált stabilitási programban megállapíthatóhoz képest ambiciózusabb költségvetési célok követésére fordították, bár a helyi önkormányzatok szintjén és regionális szinten volt túlköltekezés. A Tanács megállapítja, hogy a költségvetés végrehajtása 2007-ben nagyjából összhangban volt az eurocsoport költségvetési politikákról szóló, 2007. áprilisi iránymutatásaival.
- (5) A makrogazdasági és költségvetési stabilitás fenntartásának átfogó célján belül a stabilitási program aktualizált változata középtávú költségvetési célkitűzésként strukturális egyensúlyi pozíciót (ciklikus hatásoktól megtisztítva, egyszerű és átmeneti intézkedések nélkül) céloz meg, kényelmes tartalékkal. Az államháztartási többlet a tervek szerint a 2007-es 1,8 %-ról 2008-ra a GDP 1,2 %-ára csökken, majd stabil marad. 2008-ban a romlás a kiadási hányad csekély növekedéséből és a bevételi hányadnak a GDP 0,5 százalékpontját jelentő csökkenéséből ered. A közvetlen adók 2008-ban az alacsonyabb gazdasági növekedés és a 2007-es adóreform tovább érvényesülő hatása miatt várhatóan a GDP 0,25 százalékpontjával csökkennek. 2008 után a bevételi és kiadási hányad feltételezhetően nagyjából stabil marad. Az elsődleges többlet a tervek szerint a 2007-es 3,4 %-ról 2008-ra a GDP 2,7 %-ára csökken, majd ezután összességében stabil marad. A közös módszertannal összhangban számított strukturális egyenleg az előrejelzés szerint a 2007-es 2,25 %-ról némileg csökken, 2008-ban 1,75 %-ra, majd 2009-ben és 2010-ben növekszik, körülbelül 2 %-ra. Az előző programmal összehasonlítva az új változat a vártnál jobb 2007-es teljesítményre alapozva 2008-ra és 2009-re nagyjából hasonló makrogazdasági háttér mellett valamivel jobb célokat tűz ki.
- (6) A programban szereplő költségvetési előrejelzések kockázatai 2008-ban nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek, 2009-ben és 2010-ben az előre jelzettnél rosszabbul alakulhat. Különösen 2008-ban a valószínűleg alacsonyabb gazdasági növekedés hatását nagyjából ellensúlyozza a programban tervezettnél magasabb 2007-es bevételek kedvező hatása. Mindazonáltal a 2009-re és 2010-re vonatkozó optimista makrogazdasági feltételezéseket nem egyenlítik ki más tényezők, ami felveti az alacsonyabb költségvetési többletek kockázatát. A kevésbé növekvő társasági nyereség és az ingatlanpiac alapján különösen az adóbevételekkel kapcsolatos előrejelzések bizonyulhatnak optimistának. Másrészt viszont Spanyolország jó eredményeket tud felmutatni a költségvetési konszolidáció terén.
- (7) E kockázatértékelés alapján a program költségvetési irányvonala elégségesnek tűnik ahhoz, hogy a programidőszakban nagy biztonsági tartalékkal fenntartsák a középtávú költségvetési célkitűzést. Az aktualizált változatban szereplő költségvetési irányvonal a programidőszakban összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal. A Tanács megállapítja, hogy 2008-ra vonatkozóan összhangban van továbbá az eurocsoport költségvetési politikákról szóló, 2007. áprilisi iránymutatásaival is. A

⁽¹⁾ Az értékelés mindenekelőtt a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzését és Bizottságnak a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentéséről szóló értékelését veszi figyelembe.

strukturális többlet előre jelzett gyengülése 2008-ban valószínűleg nem eredményez ciklust támogató irányvonalat, de részben tükrözi az adóbevételek csökkenését a GDP százalékában, amely a gazdaság lassulására és az ingatlanárazati fellendülés lanyhulására vezethető vissza.

- (8) Az államháztartás fenntarthatóságának tekintetében Spanyolország közepes kockázattal szembeül. Az előregedő népesség költségvetésre gyakorolt hosszú távú hatása jóval meghaladja az EU átlagát, főként a GDP-arányos nyugdíjkiadásoknak a következő évtizedekben viszonylag jelentős növekedése miatt. A 2007-es költségvetési egyenleg, amely erős elsődleges többletet, valamint alacsony és csökkenő mértékű adóssághányadot mutat, hozzájárul a népesség előregedése által okozott előre jelzett hosszú távú költségvetési hatás ellensúlyozásához. Ez azonban nem elegendő a jövőbeli kiadási nyomás teljes mértékű fedezéséhez. Az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentését középtávon magas elsődleges többlet fenntartásával és a nyugdíjkiadások jelentős növekedését megfékező további reformintézkedések végrehajtásával lehet elérni.
- (9) A stabilitási program teljes mértékben összhangban van a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentésével. Az aktualizált változat minőségileg értékeli a nemzeti reformprogram általános hatását a középtávú költségvetési stratégián belül, és elegendő információt nyújt néhány, a nemzeti reformprogramban előirányzott reform – például a kutatás-fejlesztés, oktatás és infrastruktúra – közvetlen költségvetési költségéről.
- (10) A programban meghatározott költségvetési stratégia nagyjából megfelel az országspecifikus átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak és a lisszaboni stratégiával összefüggésben kiadott, az euroövezet tagállamainak szóló iránymutatásoknak a költségvetési politikák vonatkozásában.
- (11) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program majdnem az összes előírt adatot tartalmazza, a nem kötelező adatok részben hiányoznak ⁽¹⁾.

Az általános következtetés szerint a középtávú költségvetési egyenleg szilárd, a középtávú költségvetési célkitűzést meghaladó magas államháztartási többlettel és viszonylag alacsony adósságállománnyal. Mindazonáltal a gazdasági növekedésre vonatkozó optimista feltételezéseket, és az ingatlanárazati fellendülésének végét figyelembe véve az államháztartási bevétel előrejelzése magasnak bizonyulhat. Ebben az összefüggésben az erős költségvetési pozíció fenntartásához és a közepes kockázattal szembeülő államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához alapvető annak gondos értékelése, hogy milyen hatást gyakorol az államháztartás egyenlegére a tartós adócsökkentés és/vagy a kiadások növekedése. A nagy külső egyensúlytalanság, az ingatlanárazati szűkülés és az euroövezettől való inflációs eltérés fényében a termelékenységet erősítő kiadási tételek, mint a kutatás-fejlesztés, az infrastruktúra és az oktatás, előmozdítása fontos a gazdaság zavartalan kiigazításának megalapozásához.

A fenti értékelés alapján Spanyolországot felkérjük, hogy az erős költségvetési pozíció fenntartásával további intézkedésekkel javítsa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, hogy a jövőben fékezze az előregedésnek a kiadási programokra gyakorolt hatását.

Spanyolországot arra is felkérjük, hogy javítsa a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexben meghatározott benyújtási határidejének való megfelelést.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2006	2007	2008	2009	2010
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2007. december	3,9	3,8	3,1	3,0	3,2
	BIZ 2007. november	3,9	3,8	3,0	2,3	n.a.
	SP 2006. december	3,8	3,4	3,3	3,3	n.a.

⁽¹⁾ Hiányzik különösen az 1b. táblázat (az árak alakulása) 3. pontja (HICP), az 1c. táblázat (munkaerő-piaci változások) 6. pontja (a munkavállalók javadalmazása), valamint a közkiadások funkció szerinti osztályozására vonatkozó adatok.

		2006	2007	2008	2009	2010
HICP-infláció (%)	SP 2007. december ⁽⁴⁾	3,4	2,7	3,3	2,7	2,8
	BIZ 2007. november	3,6	2,6	2,9	2,7	n.a.
	SP 2006. december ⁽⁴⁾	3,5	2,7	2,6	2,5	n.a.
Kibocsátási rés ⁽¹⁾ (a potenciális GDP %-ában)	SP 2007. december	- 1,1	- 0,9	- 1,4	- 1,9	- 1,6
	BIZ 2007. november ⁽²⁾	- 0,6	- 0,5	- 0,9	- 1,8	n.a.
	SP 2006. december	- 0,9	- 1,2	- 1,5	- 1,6	n.a.
A külfölddel szembeni nettó hitelnyújtás/hitelfelvétel (a GDP %-ában)	SP 2007. december	- 8,1	- 9,0	- 8,9	- 8,8	- 8,7
	BIZ 2007. november	- 8,1	- 8,7	- 9,1	- 9,3	n.a.
	SP 2006. december	- 7,5	- 8,2	- 8,4	- 8,7	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2007. december	1,8	1,8	1,2	1,2	1,2
	BIZ 2007. november	1,8	1,8	1,2	0,6	n.a.
	SP 2006. december	1,4	1,0	0,9	0,9	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2007. december	3,4	3,4	2,7	2,6	2,6
	BIZ 2007. november	3,5	3,4	2,7	2,1	n.a.
	SP 2006. december	3,0	2,5	2,3	2,2	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg ⁽¹⁾ (a GDP %-ában)	SP 2007. december	2,3	2,2	1,8	2,0	1,9
	BIZ 2007. november	2,1	2,0	1,6	1,4	n.a.
	SP 2006. december	1,8	1,5	1,6	1,6	n.a.
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2007. december	2,3	2,2	1,8	2,0	1,9
	BIZ 2007. november	2,1	2,0	1,6	1,4	n.a.
	SP 2006. december	1,8	1,5	1,6	1,6	n.a.
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2007. december	39,7	36,2	34,0	32,0	30,0
	BIZ 2007. november	39,7	36,3	34,6	33,0	n.a.
	SP 2006. december	39,7	36,6	34,3	32,2	n.a.

Megjegyzések:

⁽¹⁾ Kibocsátási rések és ciklikus hatásoktól megtisztított egyenlegek a programok szerint, ahogy a Bizottság szolgálatai a programokban szereplő információk alapján újraszámították.

⁽²⁾ A 2006–2009 közötti időszakra vonatkozóan 3,5 %-os, 3,7 %-os, 3,4 %-os és 3,2 %-os becsült potenciális növekedés alapján.

⁽³⁾ Nincsenek egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a legutóbbi programban és a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzésében.

⁽⁴⁾ A magánfogyasztás deflátorá.

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.